

Dosarul nr. 2ra-291/2023
2-22066700-01-2ra-21022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Natalia Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, V. Cotorobai, I. Cotruță)

DECIZIE

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Boris Talpă
Ghenadie Eremciuc
Ion Malanciuc

examinând recursurile declarate de Valeriu Benderschi, de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Benderschi împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 mai 2022, Valeriu Benderschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, prin care a solicitat:

- constatarea faptului de violare a drepturilor prevăzute de art. 6 a Convenției Europene a Drepturilor Omului și de art. 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului de către Statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, pentru perioada 28 iulie 2017 – 12 mai 2022;

- încasarea din contul Bugetului de Stat, prin intermediul Ministerului Justiției, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, pentru perioada 28 iulie 2017 – 12 mai 2022, a sumei de 150 000 de lei;

- încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei;

- compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a relatat că, activând în cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a Ministerului Afacerilor Interne, a participat la lupte pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova, este veteran de război, în prezent pensionar al MAI al RM.

A susținut că, în temeiul art. 35 al Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, art.13 lit. d), 15 lit. u), 20 pct.1) ale Legii cu privire la veterani nr. 190 din 8 mai 2003, art. 1, 28, 29, 37, 42 ale Codului cu privire la locuințe, pct. 16 al Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit din Republica Moldova, aprobat prin hotărârea Sovietului Miniștrilor al RSSM nr. 405 din 25 noiembrie 1987, la 9 iulie 2010 s-a adresat cu cerere Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, prin care a solicitat asigurarea cu spațiu locativ, însă prin răspunsul nr. B-1839/10 din 21 iulie 2010, i-a fost comunicat că, în mun. Chișinău s-a creat o situație dificilă în ce privește asigurarea cu spațiul locativ a persoanelor care dispun de acest drept conform legislației și actelor normative, din lipsa mijloacelor financiare și spațiului locativ disponibil, iar Primăria mun. Chișinău nu poate soluționa problema locativă.

Astfel, la 4 august 2010, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, prin care a solicitat obligarea asigurării cu spațiu locativ și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2011, a fost respinsă cererea lui împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la asigurarea spațiului locativ și repararea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

Iar, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, a fost admis recursul declarat de Benderschi Valeriu, casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2011, fiind emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Benderschi Valeriu, cu obligarea Consiliului mun. Chișinău să-l asigure pe Benderschi Valeriu împreună cu membrii familiei sale, cu spațiu locativ conform normelor stabilite în art. 42 al Codului cu privire la locuințe, conform succesiunii rândului stabilit.

Reclamantul a menționat că în baza hotărârii judecătorești nominalizate, s-a adresat executorului judecătoresc Ungureanu Oleg, pentru executarea deciziei irevocabile, iar prin încheierea nr. 026-248/11 din 15 iulie 2011 s-a dispus intentarea procedurii de executare și obligarea Consiliului mun. Chișinău să execute decizia enunțată, la recepționarea încheierii.

Prin răspunsul Primăriei mun. Chișinău nr. 08-4144 din 1 august 2011, executorul judecătoresc a fost informat că, în prezent autoritatea publică locală se află în imposibilitate de a executa hotărârea judecătorească, deoarece lipsește spațiu locativ liber în mun. Chișinău.

A relatat că până în prezent hotărârea judecătorească nu a fost executată, deși conform art. 16 Cod de procedură civilă și art. 120 din Constituție, acestea sunt obligatorii de a fi respectate.

Totodată, a remarcat și faptul că prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, din 16 aprilie 2013, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată inițiată de Valeriu Benderschi împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătorești și repararea prejudiciului cauzat. S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011 și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat al RM, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Valeriu Benderschi a sumei de 3 000 euro, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 30 600 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014, a fost casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 aprilie 2013 și emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

Valeriu Benderschi a indicat că la 13 ianuarie 2015 s-a adresat la CtEDO cu cerere, în temeiul art. 35 CEDO și art. 45 și 47 ale Regulamentului Curții, în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești din 8 iunie 2011, invocând că prin aceste inacțiuni ale statului i se încalcă dreptul de proprietate garantat de art. 1 al Protocolului 1 al CEDO.

La 28 iulie 2017, în temeiul Legii nr. 87 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 4 decembrie 2017, a fost admisă parțial acțiunea, fiind constatată încălcarea dreptului lui Valeriu Benderschi garantat de art. 6 și 13, art. 1 Protocolul 1 al Convenției ca urmare a neexecutării deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, s-a încasat din bugetul statului, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Valeriu Benderschi suma de 30 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, în perioada 19 septembrie 2012 - 28 iulie 2017, suma de 3 097 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 7 iunie 2018, a respins apelul declarat de către Valeriu Benderschi, a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 4 decembrie 2017 și a emis o nouă hotărâre prin care a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Benderschi.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2018, a fost admis recursul declarat de Valeriu Benderschi, casată decizia din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

După rejudecare, prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valeriu Benderschi și a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii.

Însă, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 aprilie 2019, a fost admis recursul declarat de Valeriu Benderschi, reprezentat de către avocatul Natalia Culea-Reul, casată decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a fost menținută hotărârea din 4 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

A menționat că la 30 aprilie 2019 s-a adresat din nou la CtEDO, în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești, invocând încălcarea dreptului său la un proces echitabil și dreptul de proprietate. Or, conform practicii CtEDO, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea acesteia, ceea ce

denotă că odată ce nu se execută hotărârea judecătorească din 8 iunie 2011, are loc încălcarea art. 6 CEDO.

Prin hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de către Valeriu Benderschi.

S-a constatat încălcarea drepturilor reclamantului Valeriu Benderschi prevăzute de art. 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și de art. 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 8 iunie 2011, pentru perioada 28 iulie 2017 – 12 mai 2022.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Valeriu Benderschi, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 80 000 de lei.

În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 5 septembrie 2022, Primăria mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 7 septembrie 2022, avocatul Culeac-Reul Natalia, în interesele lui Valeriu Benderschi, a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 15 septembrie 2022, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Valeriu Benderschi.

S-au admis apelurile declarate de Primăria mun. Chișinău și Ministerul Justiției.

S-a modificat hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea cuantumului prejudiciului moral, prin micșorare acestuia de la suma de 80 000 lei la suma de 20 000 lei.

În rest, hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut.

În motivarea deciziei, Colegiul instanței de apel a conchis că, prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului garantat de art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, în privința lui Valeriu Benderschi, prin neexecutarea deciziei din 8 iunie 2011 a Curții Supreme de Justiție.

Iar, fiind stabilită încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, acestuia urmează să îi fie compensat și prejudiciul moral suferit.

Totodată, Colegiul a constatat că prima instanță, deși a constatat corect circumstanțele cauzei, eronat a apreciat cuantumului prejudiciului moral ce urmează a fi încasat în folosul reclamantului, suma de 80 000 de lei fiind disproporționată în raport cu suferințele psihice suportate de către acesta.

În context, soluționând chestiunea referitor la cuantumului sumei care urmează a fi achitată de stat cu titlu de satisfacție echitabilă pentru dreptul încălcat al reclamantului Valeriu Benderschi, a reținut că suma pretinsă de către acesta cu titlu de satisfacție echitabilă este vădit disproporționată și excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz.

Și, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, miza pentru reclamant, precum și acordarea anterioară a despăgubirilor morale, instanța de apel a conchis că suma de 20 000 lei reprezintă o compensație ce ar aduce o satisfacție echitabilă reclamantului Valeriu Benderschi, pentru perioada de încălcare invocată, 28 iulie 2017 – 12 mai 2022.

La 20 ianuarie 2023, avocatul Culeac-Reul Natalia, în interesele lui Valeriu Benderschi, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea/modificarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de admitere integrală a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, a invocat că hotărârea și decizia sunt parțial neîntemeiate și pasibile de a fi casate/modificată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), c) și d) din Codul de procedură civilă.

În esență, reprezentantul recurentului, a invocat că prejudiciul moral pe care îl solicită în prezenta acțiune, în sumă de 150 000 lei, derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii menționate.

La cazul din speță autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, n-a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, ca urmare Valeriu Benderschi nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referă la asigurarea lui și a familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare, fapt incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp.

A menționat că reclamantul până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, dar și de a pretinde debitorului Consiliului municipal Chișinău încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privința sa și de a cere repararea prejudiciului material și moral cauzat printr-un astfel de tratament.

În acest context, a susținut că pe parcursul a unui termen îndelungat, a suportat evident o încordare psihică, retrairi, adică o stare de stres, circumstanțe desigur legate de suferințe morale, atât psihice cât și fizice.

La 23 februarie 2023, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și a hotărârii și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului, a invocat că consideră pretențiile din acțiune neîntemeiate, nefondate și lipsite de suport juridic.

A reținut că, conform hotărârii judecătorești la care face referire reclamantul, administrația publică locală a fost obligată să-l asigure pe acesta cu spațiu locativ de serviciu (social) din considerentul angajării numitului în cadrul MAI și, potrivit asigurărilor sociale acordate și prevăzute de Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, abrogată la 5 martie 2013.

În acest context, a susținut că reclamantul nu mai dispune de dreptul asigurării cu spațiu locativ din partea administrației publice locale deoarece, în primul rând, nu mai este angajat al MAI și potrivit legislației actuale angajatorul, adică MAI are obligația

de a acorda spațiu locativ de serviciu (social) angajaților săi sau a achita indemnizația compensatoare pentru închirierea locuinței.

Astfel, consideră că în prezent Valeriu Benderschi a decăzut din dreptul de a pretinde executarea hotărârii judecătorești, deoarece a pierdut dreptul la acordarea spațiului locativ social, în folosință, datorită întreruperii relațiilor de muncă și schimbarea situației în acest sens.

Reclamantul nu a probat survenirea prejudiciilor de ordin moral sau material ca rezultat al neexecutării hotărârii judecătorești în perioada expusă, pretinzând pur formal și declarativ existența acestor prejudicii, administrând în acest sens înscrisuri care nu pot fi acceptate și admise ca fiind probe utile și concludente.

La 13 aprilie 2023, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și hotărârii, cu emiterea unei decizii noi, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea recursului, a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1), (2) lit. c) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, a menționat că intimatul Valeriu Benderschi, invocând în substanță art.6 CEDO violarea drepturilor la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în afara afirmațiilor, nu a confirmat prin probe existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

În acest context, a subliniat că prevederile Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Este important ca instanța să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparații, aceasta să nu fie teoretică și iluzorie. Totodată, instanța trebuie să evite subiectivismul inerent evaluării mărimii despăgubirilor având sarcina de a oferi satisfacție echitabilă intimatului, dar fără a sărăci în mod nejustificat pârâtul.

Consideră că instanța de apel la emiterea deciziei din 13 decembrie 2022 nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacție echitabilă părții în proces, obligatoriu se vor lua în considerare toate circumstanțele relevante ale cauzei.

În ce privește prejudiciul moral în prezenta speță, cu referire la executarea hotărârilor judecătorești în cazul în care persoanele nu mai dețin calitatea de angajat, a indicat că în cauzele Grigore Paduraru v. Republica Moldova (nr. 28355/08) și Iurie Mălai și alții v. Republica Moldova (nr. 22267/08), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis argumentul Guvernului potrivit căruia autoritățile naționale nu fuseseră obligate să le acorde reclamanților un spațiu locativ după plecarea acestora din funcțiile pe care le ocupau. În acest sens reclamantul Valeriu Benderschi nu este angajat al structurilor de forță (fapt confirmat de reclamant și este indicat în cererea de chemare în judecată).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, Colegiul constată că acestea

au fost declarate în termen.

Or, potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului (f.d. 56), copia deciziei a fost expediată în adresa recurentului Valeriu Benderschi, la 13 decembrie 2022, însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește.

Totodată, Primăriei municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și Ministerul Justiției, copia deciziei contestate le-a fost comunicată la 13 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 57).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursurile declarate de Valeriu Benderschi, de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Prin încheierea din 02 august 2023 a Curții Supreme de Justiție recursurile au fost considerate admisibile și numite pentru examinare în fond.

Potrivit art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Art. 442 din Codul de procedură civilă reglementează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare.

La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare, prevederile art.372 alin.(1) se aplică în mod corespunzător.

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte

cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite verificarea legalității hotărârilor atacate.

În cauza CtEDO Covalenco vs. Moldova nr. 72164/14 16 septembrie 2020, Curtea a statuat că este necesar organizarea unei audieri: a) în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea Malhous v. Republica Cehă [MC], nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001); b) atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea Göç, pre-citată, § 51; Miller, pre-citată, § 34 in fine; și Andersson v. Suedia, nr. 17202/04, § 57, 7 decembrie 2010); c) în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, inter alia prin intermediul unei audieri (a se vedea Fredin v. Suedia (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și Lundevall v. Suedia, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

În speță, toate punctele de drept care puteau exista, pot fi cercetate și soluționate în mod obiectiv pe baza înscrisurilor și documentelor prezente la dosar. În esență, părțile au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părților adverse.

Astfel, examinând recursurile declarate împotriva deciziei din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în lipsa părților, în raport cu criticele invocate, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, va respinge recursurile declarate de Consiliul mun. Chișinău, Primarul general al mun. Chișinău și Ministerul Justiției, va admite recursul declarat de Benderschi Valeriu, reprezentat de avocatul Culeac-Reul Natalia, și va modifica decizia instanței de apel în partea referitoare la cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral încasat în beneficiul reclamantului, prin majorarea acestuia, cu menținerea în rest a deciziei și hotărârii, pentru motivele ce succed.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe;

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit alin. (4) al art. 432 din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva temeiurilor reținute, la caz recurenții au pretins că instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material și au apreciat arbitrar probele.

Completul de judecată consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recursurilor, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr.2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag.84, 98).

Astfel, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă că prin acțiunea înaintată, reclamantul Benderschi Valeriu pretinde încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2011.

Examinând acțiunea, prima instanță a considerat-o întemeiată și a admis-o parțial, a constatat încălcarea drepturilor reclamantului Valeriu Benderschi prevăzute de art. 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și de art. 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 8 iunie 2011, pentru perioada 28 iulie 2017 – 12 mai 2022. Totodată, a fost dispusă încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Valeriu Benderschi, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 80 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Judecând în ordine de apel, prin decizia din 13 decembrie 2022 a respins apelul declarat de Valeriu Benderschi și s-au admis apelurile declarate de Primăria mun. Chișinău și Ministerul Justiției. A fost modificată hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea cuantumului prejudiciului moral, prin micșorare acestuia de la suma de 80 000 de lei la suma de 20 000 de lei. În rest, hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută.

Instanța ierarhic inferioară a reținut că, prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului garantat de art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, în privința lui Valeriu Benderschi, prin neexecutarea deciziei din 8 iunie 2011 a Curții Supreme de Justiție. Iar, fiind stabilită încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2011, acestuia urmează să îi fie compensat și prejudiciul moral suferit.

Totodată, Colegiul a constatat că prima instanță, deși a constatat corect circumstanțele cauzei, eronat a apreciat cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat în folosul reclamantului, suma de 80 000 lei fiind disproporționată în raport cu suferințele psihice suportate de către acesta. În context, soluționând chestiunea referitor la cuantumul sumei care urmează a fi achitată de stat cu titlu de satisfacție echitabilă pentru dreptul încălcat al reclamantului Valeriu Benderschi, a reținut că suma pretinsă de către acesta cu titlu de satisfacție echitabilă este vădit

disproporționată și excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz. Și, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, miza pentru reclamant, precum și acordarea anterioară a despăgubirilor morale, instanța de apel a conchis că suma de 20 000 de lei reprezintă o compensație ce ar aduce o satisfacție echitabilă reclamantului Valeriu Benderschi, pentru perioada de încălcare invocată, 28 iulie 2017 – 12 mai 2022.

Nefiind de acord cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, Valeriu Benderschi, Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, au declarat recurs.

Judecând recursurile, reieșind din circumstanțele cauzei, descrise mai sus și constatate de instanțele de judecată ierarhic inferioare, instanța de recurs relevă că acestea corect au conchis asupra temeiniciei parțiale a pretențiilor reclamantului. Însă, instanța de recurs consideră că, quantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral acordat de către instanța de apel în mărime de 20 000 de lei pentru această încălcare este vădit disproporțional și diminuat în raport cu circumstanțele stabilite la caz și compensațiile acordate de CtEDO pentru violări similare, în care Curtea a constatat că instanțele judecătorești naționale deși constată încălcări ale drepturilor omului, acestea eșuează în acordarea unei compensații suficiente pentru a determina un reclamant să-și piardă statutul de victimă a unei încălcări comise împotriva sa.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată reține că la determinarea quantumului despăgubirilor urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, cu menținerea echilibrului între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

În contextul pretențiilor deduse judecății, potrivit art. 70 alin. (1) Codul de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil.

Având în vedere că executarea hotărârii judecătorești constituie parte integrantă a procesului, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, la art. 6 § 1, statuează expres că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

În acest sens, prevederile art. 2 alin. (1) și (2) a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, stipulează că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta Lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în

termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Așadar, întru soluționarea corectă a litigiului ce ține de repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanțele de judecată naționale trebuie să aibă în vedere caracterul rezonabil al duratei unei procedurii în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, ce se apreciază cu ajutorul criteriilor consacrate de jurisprudența CtEDO cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul autorităților competente și al părților și miza pentru partea interesată.

La aprecierea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești urmează a fi luate în considerare anumite criterii de apreciere: complexitatea cauzei; se apreciază de asemenea după caz și individual; comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților. Se va aprecia bona/mala fides a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate; etc. miza (interesul) pentru reclamant relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen rezonabil.

Conform art. 4 alin.(3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris și va conține: numele și prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești; date despre acțiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare și motivarea acestora; date despre acțiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil. Instanța de apel notează că atunci când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenul nerezonabil se va aprecia doar de la data nașterii obligației de executare și până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Legislația internă nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, însă prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru executarea actului justiției, atât normele naționale cât și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întârzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea.

Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

După cum rezultă din actele cauzei, anterior, Benderschi Valeriu s-a adresat cu cereri de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat asigurarea cu spațiu locativ și repararea prejudiciului moral.

Astfel, prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 aprilie 2013 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată inițiată de Benderschi Valeriu împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat. S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2011. S-a dispus încasarea din contul bugetului de stat al RM, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Benderschi Valeriu a sumei de 3 000 euro, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 30 600 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Prin decizia Curții de apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014, a fost casată hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 aprilie 2013 și emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii. La fel s-a constatat că, prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 04 decembrie 2017, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Benderschi Valeriu, a fost constatată încălcarea dreptului lui Valeriu Benderschi garantat de art. 6 și 13, art. 1 Protocolul 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, ca urmare a neexecutării deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 08 iunie 2011. S-a încasat din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Valeriu Benderschi suma de 30 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 08 iunie 2011 în perioada 19 septembrie 2012- 28 iulie 2017, suma de 3 097 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, s-a respins apelul declarat de către Valeriu Benderschi, a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din data de 04 decembrie 2017 și a emis o nouă hotărâre, prin care a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Benderschi.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2018, a fost admis recursul declarat de Valeriu Benderschi, casată decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători. După rejudecare, prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valeriu Benderschi și a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 aprilie 2019 a fost admis recursul declarat de Valeriu Benderschi, reprezentat de către avocatul Natalia Culea-Reul, casată decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Din actele cauzei se reține că în cadrul procedurii de executare au fost întreprinse multiple tentative de către executorul judecătoresc în vederea determinării Consiliului mun. Chișinău să execute decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2011, prin

care s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să-l asigure pe Benderschi Valeriu împreună cu membrii familiei sale, cu spațiu locativ, însă acestea nu s-au soldat cu succes, organele autorității publice invocând ca temei de neexecutare lipsa spațiului locativ liber în mun. Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial imobilele cu destinație locativă aflate în proprietate municipală, precum și lipsa mijloacelor financiare, necesare pentru construcția spațiului locativ, pentru executarea hotărârilor instanțelor de judecată privind asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Astfel, ținând cont că debitorul obligației de executare a hotărârii instanței de judecată până în prezent nu a executat decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2011, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare referitor la constatarea încălcării continue a dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada 28 iulie 2017 – 12 mai 2022.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca neîntemeiate argumentele Ministerului Justiției, Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău precum că, neexecutarea documentului executoriu generată de lipsa spațiului locativ și a surselor financiare, nu constituie temei de a constata încălcarea drepturilor prevăzute de art. 6 a CEDO și articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO. Or, o autoritate statală nu poate invoca lipsa fondurilor sau lipsa locuințelor pentru a motiva încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești (cauza Prodan c. Moldovei).

La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca neîntemeiat argumentul din cererile de recurs, precum că conform hotărârii judecătorești la care face referire reclamantul, administrația publică locală a fost obligată să-l asigure pe acesta cu spațiu locativ de serviciu (social) din considerentul angajării numitului în cadrul MAI și, potrivit asigurărilor sociale acordate și prevăzute de Legea cu privire la poliție nr.416 din 18 decembrie 1990, abrogată la 05 martie 2013. Or, prin decizia din 08 iunie 2011 a Curții Supreme de Justiție, s-a motivat ca având Benderschi Valeriu dreptul la acordarea spațiului locativ, în calitate de veteran de război pentru apărarea independenței, în baza prevederilor art.art.13, 15 al Legii cu privire la veteranii de război nr.190 din 08 mai 2003 și art.art.30,35,37,42 al Codului cu privire la locuințe.

Cu referire la pretinsa violare a dreptului subiectiv al reclamantului Valeriu Benderschi, garantat de art. 1 Protocolul 1 din CEDO, completul de judecată reține că, conform jurisprudenței CtEDO (cauza Stran Greek Refmeries vs. Grecia din 9 decembrie 1994, § 59), o „pretenție” sau o „creanță” poate constitui un „bun” în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, dacă ea este suficient de certă pentru a fi executorie. Astfel, prin prisma acestui principiu, instanța de recurs apreciază că, decizia din 8 iunie 2011 a Curții Supreme de Justiție, prin care Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure pe Valeriu Benderschi și membrii familiei acestuia, cu spațiul locativ, este executorie și suficient de certă pentru a permite reclamantului de a invoca, în mod întemeiat că, prin neexecutarea hotărârii menționate, este privat de un bun, în sensul art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Astfel, completul de judecată consideră că, deși instanțele ierarhic inferioare corect a concluzionat despre necesitatea admiterii pretenției privind constatarea

încălcării dreptului reclamantului Valeriu Benderschi garantat de art. 6, art. 1 Protocolul 1 Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale ca urmare a neexecutării deciziei din 8 iunie 2011 a Curții Supreme de Justiție, în partea ce vizează repararea prejudiciului moral și încasarea despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat în cuantum de 20 000 de lei, instanța de apel a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și nu a dat o apreciere corespunzătoare circumstanțelor cauzei.

Din acest motiv, completul de judecată al instanței de recurs apreciază că la cazul din speță cuantumul compensației încasate nu acoperă suferințele trăite de către reclamant și consideră echitabilă compensarea prejudiciului moral cauzat lui Valeriu Benderschi prin încasarea în beneficiul acestuia a echivalentului bănesc în cuantum de 40 000 de lei, sumă ce este justificată de circumstanțele cauzei, în acest sens suma încasată cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral de către instanța de apel în mărime de 20 000 de lei fiind una inequitabilă, urmează a fi modificată.

Distinct de cele reținut supra, Completul apreciază că argumente invocate de recurenți, în susținerea pozițiilor privind dezacordul cu soluțiile adoptate de către instanțele ierarhic inferioare, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulumul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Cu referire la cheltuielile de judecată, se rețin prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căroră, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, iar potrivit art. 96 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

La caz, completul de judecată atestă că, reclamantul Benderschi Valeriu a fost reprezentat de avocatul Natalia Reul-Culeac, în baza mandatului avocațial din 10.05.2022 (f.d. 58, vol. I).

Prin recursul înaintat, reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul prezentului proces, însă la materialele cauzei nu a fost anexat niciun înscris care să confirme suportarea reală a acestor cheltuieli de către reclamant.

Așa fiind, completul de judecată apreciază această cerință ca fiind nejustificată și lipsită de suport probator, or, reclamantul nu a făcut dovada achitării onorariului avocatului.

Referitor la recursurile declarate de Ministerul Justiției, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, completul le va respinge ca fiind neîntemeiate, or acestea conțin critici invocate anterior și în cererea de apel.

Din aceste motive, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de Ministerul Justiției, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, a admite recursul declarat de către Benderschi Valeriu reprezentat de avocatul Natalia Reul-Culeac și de a modifica decizia instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral, prin majorarea cuantumului sumei încasate a prejudiciului moral de la 20 000 de lei până la 40 000 de lei, cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. a), e), alin. (3) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile declarate de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se admite recursul declarat de Benderschi Valeriu, reprezentat de avocatul Natalia Reul-Culeac.

Se modifică decizia din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Benderschi împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, în partea încasării de la bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, prin majorarea cuantumului sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral de la 20 000 (douăzeci mii) de lei până la 40 000 (patruzeci mii) de lei.

În rest, decizia 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Boris Talpă

Ghenadie Eremciuc

Ion Malanciuc